

Probleme boste rešili z risbo

Če v službi ali doma pogosto tičite v miselnih zagatah ob reševanju problemov in težav, lahko s preprosto metodo pomagata možganom, da po naravni poti kar sami od sebe poiščejo rešitev. ■ **Milena Majcen**

Naleteli ste na problem. Podjetje raste, toda kako razporediti delo med starimi in novimi zaposlenimi? Kaže, da bi lahko za svoj izdelek povečali trg, a nekaj bi bilo treba ukreniti. Toda kaj, kako se sploh lotiti izziva? Zdi se vam, da vam delo krađe že ves prosti čas. Kako bi se lahko drugače organizirali?

V svojem poklicnem in tudi osebnem življenju se ves čas srečujete z novimi vprašanji, ki zahtevajo nove rešitve. Prave rešitve. Vi pa sedite na stolu in zrete predse v steno, rešitve pa se nečejo prikazati.

Ste kdaj pomislili, da bi v roke vzeli svinčnik ali več barvnih svinčnikov ali flomastrov in pomagali možganom, da po naravni poti kar nekako sami od sebe poiščejo rešitev? Da, poskusite metodo miselnih vzorcev!

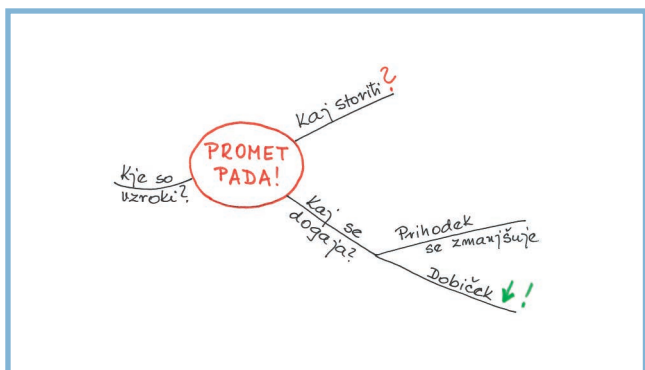
Kdo je Tony Buzan

»Izumitelj« miselnih vzorcev je angleški psiholog Tony Buzan, eden vodilnih strokovnjakov na področju proučevanja delovanja možganov. Je redni predavatelj na vrhunskih univerzah v več državah. Izdal je več knjig, ki so prevedene v številne jezike. Pri nas smo leta 1980 dobili prevod **Delaj z glavo** (DDU Univerzum; izvirnik: Use Your Head, izšel leta 1974 v Londonu). Njegova knjiga Use Both Sides of Your Brain (New York, 1977) je bila prodana po

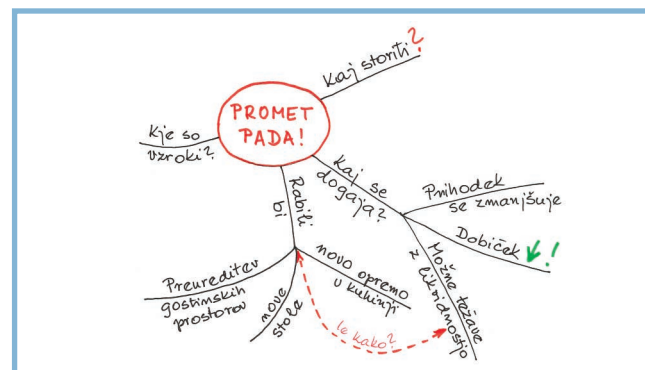
vsem svetu v več kot milijon izvodih. O miselnih vzorcih je predaval celo članom angleškega parlamenta. Nastopal je tudi v televizijskih predstavah in videofilmih ter radijskih oddajah po vsem svetu in poučeval otroke po Evropi in Ameriki. Imel je zamisel, da bo leta 2000 uporabljalo miselne vzorce sto milijonov ljudi (!).

Metoda miselnih vzorcev

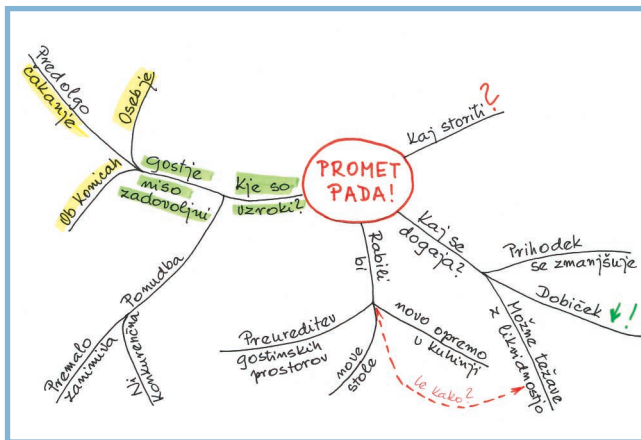
Miselni vzorci so sila preprosta metoda risanja zamisli. Na sredo papirja napišete **cilj**, ki ga želite doseči, ali problem, ki se ga boste lotili. Potem pa potegneta **vejo** iz te središčne točke in nanjo napišete **prvo misel** ali prvi problemski sklop, ki se vam porodi (če kupujete stanovanje, bo prva veja morda »izbira kraja«). Od tu naprej imate možnost, da to vejo naprej **razčlenjuate** (»bližina mestu«) ali pa odprete povsem **novi vejo** (na primer »denar«). In tako naprej. Lahko skačete z veje na vejo. Lahko odpirate nove veje ali podaljšujete stare (dodatek že »liste«), dokler ne napolnite papirja, ali do trenutka, ko se vam bo zdelo, da imate pred seboj **jasno sliko** vseh možnosti in povezav. Veje lahko povežete s puščicami, če odkrijete soodvisnost. Možgani dobijo krila, celotna zamisel dobesedno vzhaja pred očmi. Imamo pregled nad celoto in nad posameznimi elementi. Preprosto, učinkovito in sproščujoče. Ker smo pri izdelavi miselnega

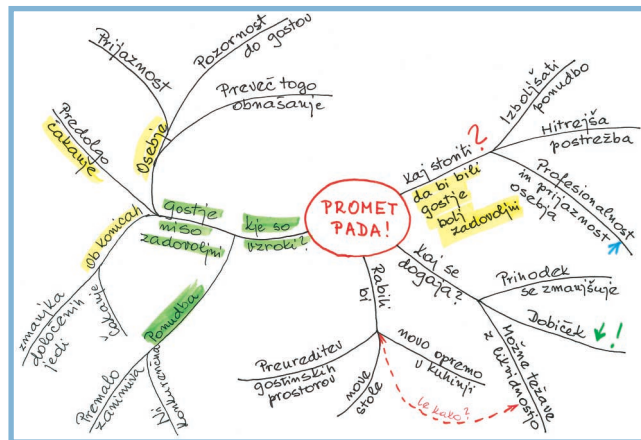
Slika 1: Miselne vzorce uporablja tudi Bine, direktor restavracije. Zadnje čase je precej napet, slabo spi, skrbi ga, ker mu rezultati kažejo, da se prihodek zmanjšuje. V ponedeljek zjutraj sede za mizo in si reče: »Nekaj je treba storiti!«. Vzame rdeč svinčnik in si na sredino lista zapiše: »Promet pada!«. Podpre si glavo in razmišlja, kakšne so posledice padajočega prometa, kje so vzroki in kaj storiti. Razmišlja in riše.

Slika 2: Bine dvigne pogled, se zagleda po prostoru in žalostno vzdihne. Marsikaj bi bilo treba preurediti, ne samo v gostinskih prostorih, tudi v kuhinji je oprema že precej dotrajana. Takoj zatem mu misli preskočijo na goste in na ponudbo.

Slika 3: Že dolgo ve, da je njihov izbor preveč klasičen, zlasti odkar so v sosednji ulici odprli novo restavracijo z vegetarijanskimi jedmi, solatnim bifejem in ribjimi specialitetami. Vse bolj pa opaža, da gostje tudi s samo postrežbo niso več zadovoljni. Bine pregleduje narisan vzorec, dopolni, kaj se dogaja ob konicah in kaj opaža pri natakarihjih.

Slika 4: Nato dopolni še vejo, kjer si je takoj na začetku napisal »Kaj storiti?«. Preden si odgovori na to vprašanje, dopiše: »da bi bili gostje bolj zadovoljni« in pobarva z rumeno, ker se mu zdaj zdi, da je tu skrita rešitev problema.

Vse risbe Milena Majcen

vzorca dejavni in ustvarjalni, obdelano snov z lahkoto obnovimo in si jo tudi zapomnimo!

Jezik možgane utesnjuje

Zamisel miselnih vzorcev izhaja iz ugotovitev, da jezik možgane utesnjuje. Jezik je zelo okorno orodje za izražanje našega razmišljanja in notranjega doživljanja. Še okornejši, ker smo naučeni in navajeni zamisliti nizati zaporedno, eno za drugo. Na drugo misel lahko preidemo šele, ko prvo dokončamo. Tak način razmišljanja in zapisovanja je v nasprotju z delovanjem možganov. Ti so namreč zelo živahni in ko dobijo informacijo, jo razpošljejo po živčnih končičih na vse strani, hkrati iščejo povezave s podobnimi informacijami in jo skušajo uskladiščiti na najustreznejše mesto v živčnem sestavu. Od tod tudi različne asociacije (preskoki na nekaj drugega, kar se nam je kdove odkod in zaradi kakšne podobnosti prikradlo v misli in izpodrinilo prejšnjo temo razmišljanja), nenavadne, nove zamisli ... Miselni vzorci sledijo temu naravnemu dogajanju v možganih. Zato zamisli ne zapisujemo po vrsti, od leve proti desni, kot smo navajeni in naučeni, pač pa **preskakujemo z veje na vejo**, kot se nam zamisli pač pojavljajo. Potegnemo puščico, črto, povežemo, zapišemo besedo, dve ... pa je.

In celotna naša zamisel je ujeta na papir: enostavno, urejeno, pregledno!

Vsakdo tvori vzorce drugače

Miselni vzorci nam pomagajo na sestankih, ko se pripravljamo na projekt, si delamo dnevni načrt, prebiramo članek ali strokovno knjigo, oblikujemo poročilo, se pripravljamo na komercialno predstavitev, prikazujemo skupini sodelavcev svojo idejo o rešitvi kompleksnega problema, nekemu nekaj razlagamo ... In z začudenjem bomo opazili, da smo pri delu učinkovitejši, bolj organizirani, nazorni in sveži, saj ne bo več muk, ki jih trpimo pri nornem zapisovanju, pri potrpežljivem razlaganju ali ko si prizadevamo, da bi razumeli bistvene stvari, skrite v gorah papirja.

Da bi izkoristili metodo miselnih vzorcev, zadošča že papir in

Slika 5: Nato odloži svinčnik, si zamišljeno ogleduje svoje razmišljanje, nato pa zabruna v brado: »Da, to je to!«.

Sredi novega lista napiše kot osnovni cilj Doseči večje zadovoljstvo gostov. Iz tega sledi poslovni cilj Doseči povečanje prometa za 20%! In nato več posameznih ciljev.

nekaj svinčnikov. Obstaja pa tudi računalniški program **MindManager**, ki vam jih pomaga risati. Ponuja prednost, da lahko posamezne misli hitro oblikujete v naloge in prenesete v standardne računalniške programe, v katerih načrtujete delo. Izkušnje kažejo, da slikovna predstavitev omogoča 30-odstotno hitrejšo razumevanje in sporazumevanje, 20-odstotno hitrejšo sprejemanje skupinskih odločitev in dogovorov, 60 odstotkov krajši čas »sestankovanja« in 20 odstotkov krajši čas pri projektne delu.

Miselni vzorci tudi pri nas niso novost, le v delovnem okolju jih, žal, redno uporablja še malo zaposlenih. Že davnega 1980 leta je Zavod SR Slovenije za produktivnost dela poskrbel za prevod knjige Tonyja Buzana »Delaj z glavo« v slovenščino in hkrati organiziral predvajanje TV-oddaje (ki je bila prirejena po istoimenski seriji televizijskih oddaj britanske proizvodnje BBC). Miselne vzorce so začeli uporabljati posamezniki, bolj množično pa se takrat »niso prijeli«. Pač pa se je izkazala naša šolska javnost, ki jih je uspešno zasadila v učni proces že pred dvajsetimi leti. Tako so se navadili delati z njimi šolarji, študentje, učitelji in marsikdo od mladih staršev, ko so navdušeno spoznali koristi, pridobljenih s takim načinom razmišljanja. Veliko zaslug za to ima profesorica pedagogike in predmetna učiteljica slovenskega jezika in zgodovine **Marija Gabrijelčič** iz Novega mesta, avtorica nekaj knjig z osrednjo temo »miselni vzorci kot orodje uspešnosti v učnem procesu«.

